

ครวาตาย

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๔

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากุด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ความเป็นจริงถ้าล่วงไป เราเอง คนนี้ล่วงไปแล้วก็หมดภาระแล้ว สบายไปแล้ว แต่เราสิเรายังมีภาระอยู่ ต้องพยายามของเรา เห็นไหม ทำอะไรได้อย่างนั้นนะ เราทำจริงก็ได้จริง ทำสิ่งใดได้สิ่งนั้น กรรมให้ผลตามความเป็นจริง กรรมให้ผล กรรมนี้ให้ผลมาก แต่เรามีอำนาจเหนือกรรมตอนการกระทำ ถ้าเราทำกรรมดี กรรมดีจะให้ดีกับเรา ถ้าเราทำกรรมไม่ดี กรรมไม่ดีจะให้ผลกับเรา ให้ผลแก่เราเฉพาะชาติใดชาติหนึ่ง เฉพาะช่วงใดช่วงหนึ่ง ต้องให้ผลกับเราแน่นอน เราถึงสร้างคุณงามความดี เห็นไหม

คุณงามความดีของโลกเขาเป็นอมิส สิ่งที่เป็นอมิสใช้แล้วมันหมดไป สิ่งที่ไม่เป็นอมิสนี่ เราจะทำยังไงให้มันเกิดขึ้นมาในตัวเรา สิ่งที่ไม่เป็นอมิสมันเกิดขึ้นจากความเป็นจริงเกิดขึ้นจากเราประพฤติปฏิบัติเลย แล้วเกิดขึ้นจากนั้นมันเป็นของเราคงที่ไปเลย ใจดวงนี้แล้วมันจะไม่เกิดไม่ตาย ถ้าใจมันเกิดมันตาย มันต้องเกิดต้องตาย แล้วพอเกิดตายแล้ว พอสิ้นกิเลสแล้วตายไปมันก็ให้สมกับที่กิเลสตายไป แล้วโลกนี้ไม่เข้าใจ

โลกนี้เหมือนมีดบอด ไม่เข้าใจเลย พอดับไปแล้วก็ดับไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ปรีณิพพานไปแล้ว บางคนสงสัยว่าสิ่งนี้ไม่มี สิ่งนี้สร้างขึ้นมานะ สร้างขึ้นมาเพื่อจะเขียนเสือให้วัวกลัวว่าอย่างนั้นนะ ว่าศีลธรรม จริยธรรม เขียนเสือให้วัวกลัว แต่เวลากิเลสมันให้ผลขึ้นมาไม่เขียนเสือให้วัวกลัว ทุกข์มันเป็นทุกข์อย่างยิ่ง ทุกข์ในโลกนี้ทุกข์อย่างยิ่งเลย ทุกข์อย่างที่เราเกิดมานี้มีความทุกข์มาก แล้วเราต้องปากกัดตีนถีบ เพื่อจะประคองชีวิตออกไป

นี่ก็เหมือนกัน การประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเนื้มนั้นแสนยาก แล้วการรักษาไว้ การทรงไว้ การทรงไว้เพื่อจะเข้าไปหาถึงจุดที่ว่ามันจะเป็นประโยชน์ ใจ เริ่มต้นปฏิบัติคือเริ่มต้นหาข้าวของ หาอุปกรณ์ หาพวกทำอาหาร ถ้าไม่เอาลงหม้อลงกระทะ มันก็เสียหายไป นี่ก็เหมือนกัน แต่หาความสงบของใจ เพื่อหาความสงบของใจขึ้นมา ยังหาไม่ได้ ยังทำกันไม่ได้

ความสงบของใจขึ้นมาแล้วก็ทำหลุดไม้หลุดมือไป ทำหลุดไม้หลุดมือไปเพราะเราไม่เคย สิ่งที่เราไม่เคยเนื้มนั้นเป็นอย่างนั้น แต่คนที่เคยแล้วมันต้องเอาทุกข์เอายากเข้าแลก ตายไปเกิด ๆ จิต นี้สักแต่ว่าจิต ไม่มีการสัมพันธ์กัน เรามายึดกันเป็นเจ้าของก็ชาตินี้ชาติเดียว เป็นญาติเป็นพี่น้อง กันก็เพราะชาตินี้ พอหมดจากชาตินี้ไปแล้ว เห็นไหม คนที่ว่าเป็นเนื้อคู่กัน เกิดมาแล้ว ถ้าเป็น เนื้อคู่กันแล้วต้องรักกันชอบกัน แล้วต้องรักกันชอบกันตลอดไปสิ ทำไมมันมีปัญหา มันมีอย่างอื่นไป มันยังคิดอย่างอื่นไป

นี่มันเหมือนกับว่า กรรมนี้มันมีหนึ่งมีสองใจ ถึงว่ามันไม่ตายตัวตลอดไปว่า จะต้องเป็น อย่างนั้นตายตัวตลอดไป แต่ถ้ามันตายตัวตลอดไป มันเป็นความผูกพัน ความผูกพันของใจ เห็น ใจไหม มันผูกพันของใจแล้วมันผลักไสใจ ผลักไสใจให้เราคิดพันไปอย่างนั้น ผลักไสใจให้เราอยู่ใน อำนาจของมัน แล้วคิดไปตามกระแสของใจอย่างนั้น นั่นนะมันผลักไส เห็นไหม มันผลักไส เพราะว่ามันมีอำนาจเหนือเรา มีอำนาจเหนือเราเท่านั้น

คำว่าเราหรือเขาก็แล้วแต่นะ มันเกิดขึ้นมาจากเราทั้งนั้น มันเกิดขึ้นมาจากใจ ไม่ต้องไป หาที่อื่นเลย ปลุกถั่วต้องได้ต้นถั่ว ปลุกข้าวปลาอาหารต้องได้ข้าวปลาอาหาร เหมือนกัน นี่เราค้นหาที่ใจ มันจะได้เรื่องของใจ เราทำงานของเรา เรารักษาเรื่องของเรา คนอื่นเขาจะว่าขนาด ไหน เขาจะคิดว่าเราทำงานสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ นั่นเป็นเรื่องของคนคิดใจ

คนที่หยาบๆ จะเอามาเทียบเคียงกับเราไม่ได้หรอก ความคิดของเขาหยาบ เขาเห็นแต่ของ หยาบๆ เขาคิดแต่เรื่องได้้อย่างนั้นใจ เรื่องวัตถุสิ่งของจับต้องได้เนื้ มันหยาบเกินไปที่เขาจะ แสวงหาสิ่งนั้น แล้วเราปล่อยวางสิ่งนั้นมานี้ คนหยาบแล้วจะเอามาเทียบ พูดยาแล้วให้เราเชื่อถือ

นี่เป็นไปไม่ได้เลย พุคของคนโง่ คนโง่พูดขนาดไหนก็เป็นเรื่องของเขายู่นขนาดนั้น คนฉลาดพูดคำเดียวมันสะท้อนใจนะ สิ่งใดที่มันฉลาด สิ่งใดที่ว่ามันเป็นประโยชน์ไปนี้มันสะท้อนใจ

นี่เหมือนกัน หัวใจของเราเราจะหาสิ่งนั้น เราจะหาสิ่งที่มันเป็นประโยชน์ มันเป็นสิ่งที่ เป็นนามธรรม มันไขว้คว้าหายาก มันต้องแสวงหาเต็มที่มีมันถึงจะได้สิ่งนี้มา ถ้าได้มาแล้วเราก็ พยายามสงวนรักษาของเราไว้ ได้มาส่วนหนึ่ง การรักษาสวนหนึ่ง การได้มาเป็นการช่วยให้การ ได้มาอย่างหนึ่ง การสงวนรักษาไว้เป็นหน้าที่การงานอีกอย่างหนึ่ง เห็นไหม แล้วการที่ให้มีมัน คงที่ตลอดไป แล้วพยายามสร้างสมขึ้นมา ให้มันเข้าไปทำงานของมัน มันจะไปทำงานของมัน รักษาไว้แล้วจะเป็นทำงานของมัน จะรักษาไว้เฉยๆ ว่าเราได้ของสิ่งนั้นมาแล้ว เราได้เงินได้ทอง มา เห็นไหม เงินทองกินไม่ได้นะ เงินทองนี้เราต้องไปแลกเปลี่ยนเป็นข้าวปลาอาหารเราถึงจะ กินได้

อันนี้ก็เหมือนกัน ความสงบของใจมันเกิดขึ้นมาแล้ว เราไม่ให้มันเกิดประโยชน์มากขึ้น ไปกว่านี้ มันก็เสื่อมสภาพไป มันต้องให้มีมันเป็นข้าวปลาอาหาร ให้ใจนี้ได้ดื่มกินรสของธรรม รสของธรรมขณะซึ่งรสทั้งปวง แต่ธรรมมันจะละเอียดเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป ละเอียดเข้าไป อย่างนั้น แล้วมันจะไปประกันกันไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากว่าจะสอนขึ้นมา สอน เพื่ออะไร สอนเพื่อให้เข้าใจสิ่งนั้น แล้วเป็นพยานกันไง เป็นพยานรู้เห็นสิ่งนั้นแล้วใจมันเข้าถึง สิ่งนั้นแล้ว มันจะเคารพเลื่อมใส เห็นไหม

ความเป็นใจ รู้ได้ยังไง สิ่งนี้มันลึกลับซับซ้อนรู้ได้ยังไง ลึกลับซับซ้อนก็ลึกลับซับซ้อน อยู่ในหัวใจของเรา มันซับซ้อนอยู่ในใจของเรา แต่มันซับซ้อนขนาดไหน เห็นไหม ขณะตน เหมือนกับของที่มีมันหายาก เอาผ้าโพกไว้บนศีรษะแล้วเดินหาผ้า มันไม่เห็น อันนี้ก็เหมือนกัน ความเห็นของเรา ความรู้สึกของเรา ความทุกข์ของเรา แต่เราไม่เห็นนะ แต่ถ้าความทุกข์ของคน อื่นนี้เห็นได้ง่าย คนอื่นเอ่ยปากถึงความทุกข์นี้เราจะเข้าใจความทุกข์ของเขา แล้วเราจะเข้าใจความทุกข์ของเขา เห็นความทุกข์ของเขา คุณกันรู้เรื่องนะ

แต่ความทุกข์ของเราเนี่ยมันก็เหมือนกัน เราได้รับแต่ผลของมัน มันขึ้นมาในหัวใจ แล้วมันจับถ้ายไว้ในหัวใจ มันไปแล้วนี่เราถึงได้เห็นตัวของมัน เห็นว่าอันนี้เป็นความทุกข์ เป็นความทุกข์ที่ว่าเวลามันทุกข์ในหัวใจ มันไปแล้วเราแก้ไขไม่ได้เนี่ย นั่นนะสัมมาสมาธิมันสำคัญตรงเนี่ยไง สำคัญตรงที่ว่ามันเกิดขึ้นก็รู้เท่า การรู้เท่าเนี่ยมันเกิดรู้เท่า แล้วจับตัวมันได้ไง การจับตัวมันได้นี้สำคัญมาก ถ้าจับตัวมันได้หมายถึงว่ามันจะวิปัสสนาได้ มันจะเป็นงานขึ้นมา

ถ้าจับตัวไม่ได้เนี่ย นั่นนะสิ่งที่หามาแล้วปล่อยให้มันเสียหายไปๆ เพราะว่ามันไม่พลิกขึ้น ความพลิกของใจมันเป็นงานชอบ ชอบตรงเนี่ย ชอบตรงได้วิปัสสนา ถ้าไม่มีวิปัสสนา เห็นไหม การแยกแยะออกไป ถ้ามันแยกแยะออกไปนั่นนะมันจะเห็นทุกข์ตรงนั้น แล้วมันจะเข้าใจทุกข์ตรงนั้น มันจะปล่อยวางทุกข์ตรงนั้น แล้วทุกข์มันจะมาจากไหน ทุกข์มันจะมาจากไหน เพราะมันเกิดขึ้นมาเรารู้ทันมัน แต่เนี่ยเราไม่รู้ทันมัน ถึงว่าเราตามผลของมันเท่านั้น เราเห็นผลของมัน แล้วผู้ที่ปฏิบัติได้ถึงอย่างนี้มันถึงเข้าใจ เห็นไหม ว่าจิตมันกระเพื่อมเฉยๆ สิ่งนี้มันกระเพื่อมเฉยๆ มันอยู่ในใจของมัน มันกระเพื่อมออกมา มันรับรู้สิ่งนั้นออกไป แต่มันจะให้ค่าหรือไม่ให้ค่า

เหมือนกันคนโง่นะ คนประพฤติปฏิบัติเนี่ย มันรู้สึกแล้วมันปล่อยวางได้ตามความเป็นจริง มันไม่ตื่นเต้นไปกับเขา แต่โลกแล้วนี่ทำไมสิ่งนั้นมันมีคุณค่า ทำไมมันไม่อยากเป็น ไม่อยากมีเหมือนเขา มันอยากไปเพื่ออะไร มันเป็นเรื่องที่อนิจจังนะ ความอยากนั้นก็เป็นทุกข์ส่วนหนึ่ง ความคิดอยากได้เป็นทุกข์ส่วนหนึ่งอยู่แล้ว แล้วแสวงหาการไปจับต้องสิ่งนั้น เพราะอะไร

เพราะสิ่งนั้นเป็นของที่เป็นอนิจจังทั้งหมด สิ่งใดในโลกนี้ไม่มี สิ่งที่จะพึงนี้ไม่มีเลย ไม่มีสิ่งใดจะพึงได้ แต่มันอาศัยชั่วคราวที่มันยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น ไม่มีสิ่งใดพึงได้ แล้วพึงยังพึงไม่ได้ แล้วเราจะไปจับต้องไปยึดมันถือมันให้ทุกข์ทำไม เห็นไหม

เขานี้ฉลาดกว่าเรา เราเห็นวัตถุแล้วเราอยากได้ เขาเห็นแล้วเขาวางไว้ตามความเป็นจริง วางไว้ตามความเป็นจริง รู้เท่านั้นแล้วไม่ไปยึดมันถือมันมันด้วย ไม่ยึดมันถือมันก็ไม่ไปทุกข์กับมัน เห็นไหม ไม่ไปทุกข์ไม่ไปเห็นสิ่งนั้นให้มันเบียดเบียนใจ ถ้ามันมีความทุกข์มันเบียดเบียนใจ

เพราะเรายึดมั่นถือมั่นแล้วแสวงหา ได้มาก็ไม่เป็นประโยชน์ คนๆ นั้นถึงว่าหาของในโลกนี้ ได้มาแล้วไม่มีสิ่งใดเลยจะเป็นสมบัติของตน สมบัตินี้ไม่มีเป็นของตนทั้งนั้น

แม้แต่ทฤษฎีความเห็นของตัวก็เหมือนกัน มันก็เกิดดับในหัวใจ มันก็ไม่ใช่วิษณนะ แต่ไอ้กิเลส ไอ้ยางเหนียวนี้มันยึดมั่น มันดึงใจอันนั้นกับใจให้เป็นเนื้อเดียวกัน เราจะทำยังไงสละออกไป พอสละออกไปมันต้องมีเครื่องมือ มันต้องมีวิธีการ วิถีการนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ววางไว้เป็นธรรม นี่ศึกษาธรรมะ ธรรมะเป็นที่พึ่ง ในพิธีการ พิธีกรรมต่างๆ เห็นไหม ในเรื่องศาสนา ศาสนานี้เป็นที่พึ่งมากนะ เกิด โจนจุก ไว้ผมเปีย เวลาโจนผมนี้ทำบุญ ตักบาตรเพื่อเรื่องของศาสนา แต่ศาสนานี้เป็นพิธีกรรมเฉยๆ เห็นไหม ความแสวงหาอยาก แสวงหา ความคิดๆ อยู่ อยากจะออกอยู่ อยากจะคิดอยู่ อยากจะทำไป แต่ทำเป็นพิธีกรรม ทำด้วยพิธีกรรม เข้าไปถึงใจ เข้าถึงเปลือก ถ้าเราไม่ทะลุเปลือกเข้าไปจะเข้าถึงสัจจะไม่ได้

อันนี้ก็เหมือนกัน พิธีกรรมเราไม่รู้ รู้แล้วไม่ยึดมั่น เราทำตามความเห็นของโลกเขา เพื่อความสวยงาม เห็นไหม โลกนี้คนหนุ่มๆ ต้องมีสิด มีกติกาก่อนเพื่อความสวยงาม เราก็ทำตามเขา แต่เราไม่ยึดมั่นถือมั่นสิ่งนั้นว่ามันเป็นสัจจะ เพราะมันเป็นเปลือกของผลไม้ มันรักษาผลไม้ไว้ให้เราเข้าถึงรสของผลไม้ ถึงเนื้อของผลไม้ เราพยายามเข้าถึงเนื้อของผลไม้

เนื้อหาของธรรมก็เหมือนกัน พิธีกรรมต่างๆ ในศาสนา เห็นไหม ในเรื่องศาสนา เรื่องการแสวงหา เรื่องการอยากได้อะไรเป็น มันก็อยาก ความอยากนั้นเราไม่ไปยึดติดมัน แต่เราอยากในเหตุ อยากในการประพฤติกปฏิบัติ อยากในการให้มันเกิดผล อยากในการที่มันเป็นผลขึ้นมา ถ้าผลอันนั้นเกิดขึ้นมาในหัวใจของเราแล้วมันถึงจะว่าจะตายก็ไม่เสียดาย ตายเกิดถ้าตาย เพราะถึงที่สุดแล้วนะตายที่ไหนก็ตายได้ ตายสะดวกสบาย แต่ยังไม่ถึงนี้...

อาจารย์มหาบัวตอนที่ท่านไปเป็นโรคเสียดหัวใจอยู่ที่หนองผือ เห็นไหม อยู่ที่บ้านผือนะ ท่านบอกเวลามันเจ็บขึ้นมา มันจะตาย ไม่อยากตายเพราะอะไร เพราะท่านรู้ว่ามันยังคาอยู่ ยังไม่สิ้นสุด เห็นไหม แต่ถ้ามันสิ้นสุดแล้วตายเมื่อไหร่ก็ได้ นี่ไง เพราะอะไร เพราะมันคาอยู่ มันต้องไปเกิดภพใหม่ แล้วต้องไปทำใหม่อีก เห็นไหม อันนี้มันทำให้ถึงที่สุดให้ได้

ถ้ามันถึงที่สุดตายไปให้มันตายไปเถิด ถ้าไม่ถึงที่สุดมันจะตายไปนี่มันน่าเสียดาย น่าเสียดาย ทำงานของเราให้เสร็จก่อน จบกิจแล้วมันถึงจะสิ้นไป ถ้าไม่จบกิจแล้วเราจะต้องไปเกิดไปตายอีก มันก็ต้องเป็นอย่างนั้นไป ทุกข์ใหม่ นี่เรื่องศาสนา ถ้าเราจะเข้าถึงมันเป็นที่พัก มันเป็นที่ปรารถนา มันเป็นที่อยากได้อากเป็น แต่เราอยากได้อากเป็นก็ต้องรู้ด้วยว่า จับตรงนี้มันเป็นเปลือกหรือว่ามันเป็นแก่น ถ้าจับถึงแก่นแล้วมันเข้าถึงแก่นได้ มันถึงแก่นได้ เราถึงจะเป็นประโยชน์กับเรา แก่นของมันกลับมาไม่เจอเพราะอะไร เพราะเป็นนามธรรม

สิ่งที่เป็นนามธรรม เห็นไหม เคนจกรรมทั้งวันทั้งคืนเหนื่อยแสนเหนื่อยมันได้อะไรขึ้นมา ได้ความปล่อยวาง ได้ความเข้าใจ ถ้าไม่ได้อะไรเลยก็ได้ความเพียรไง เคนจกรรมทั้งวันทั้งคืนไม่ได้ทำอะไรเลย ให้มันไม่ได้ไปอยู่อย่างนั้น แล้วเคนจกรรม ๗ วัน ๗ คืน เป็นเดือนเป็นปี ทำอยู่อย่างนั้น ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี ต้องได้ผล เห็นไหม ขาดเพราะความเพียรเท่านั้น สังขารมมียู่ขาดเพราะความเพียรของเรา เราไม่มีความเพียรเราเข้าไม่ถึง ถ้าไม่มีความเพียรเราจะเข้าถึง ขาดเฉพาะความเพียรของเรา ถ้าความเพียรเกิดขึ้นจะทำได้ ทำแล้วมันจะเป็นผลกับเรา

นี่เนื้อหาของศาสนา เนื้อของสังขารมมิง มัคคอรียสังขังนี่เป็นเหตุ เหตุ เห็นไหม ความเพียรชอบนี้เป็นเหตุอันหนึ่ง เป็นมัคคะ มรรคนี่เห็นไหม มรรคนี่เป็นสิ่งที่ว่าก้าวเดินเข้าไป มรรคนี่เป็นทางเข้าหาถึงที่สุดของธรรมได้ ถ้าไม่มีมรรคเอาอะไรเข้าไปเข้าหา เราสร้างเหตุคือสร้างมรรคขึ้นมา ถ้ามรรคเกิดขึ้นมากับตัวมันจะเป็นประโยชน์กับเราขึ้นมาถึงตลอดไป เราถึงต้องสร้างมรรค เราเข้าถึงเหตุ นี่ตัวเป็นไป ผลไม่ต้องไปปรารถนามัน ผลมันเป็นไป เหตุมันถึงแล้วผลมันต้องเป็น ถ้ามันเป็นผลแล้วอันนั้นเป็นปัจจัยตั้ง รู้จำเพาะตน รู้ของเราแล้วเราอิมของเราเอง เอวัง